

in den allerchristelijksten koning dien wereldbeheerscher te vinden en de Hugenooten, van den vaderlandschen bodem verdreven en heinde en verre verspreid, weenende als vroeger de kinderen Israëls aan de oevers van den Eufraat, over hunne ballingschap in kille en vochtige oorden, vertrouwden, door de vurige taal van mannen, als Jurieu, bezield en verbitterd, dat de Heer spoedig zou komen om aan gewetensdwang en dwingelandij een einde te maken (1). Zelfs Jurieu's echtgenoot bleef niet achter: zij sterkte haren man in het vaste geloof aan hetgeen hij in zijn bijbel gelezen had.

Is het wonder dat, waar Bayle met dit geloof in de spoedige komst van het duizendjarige rijk spotte, zijn prikkelbare ambtgenoot, wiens ijdelheid zelfs ook door zijne vurigste verdedigers erkend wordt, zich diep gekrenkt gevoelde?

Dat Bayle niet de eenige was, die zich aan zijne stoute beweringen ergerde, blijkt hieruit, dat zelfs de Synode

---

(1) Het best en kortst vindt men zijne denkbeelden uitgedrukt in den langen titel van een zijner groote werken. Het heet: *L'accomplissement des Propheies, ou la Délivrance prochaine de l'Eglise. Ouvrage dans lequel il est prouvé que le Papisme est l'Empire Anti-Chrétien que cet Empire n'est pas éloigné de sa ruine, que cette ruine doit commencer dans peu de tems; que la persécution peut finir dans trois ans et demi. Après quoy commencera la destruction de l'Antéchrist, laquelle se continuera dans le reste de ce siècle et s'achèvera dans le commencement du siècle prochain, et enfin le règne de J.-C. viendra sur la Terre.* Rotterdam, 1686. 2 vol. 12°. De denkbeelden, hierin ontwikkeld, gaf hij ook ten beste in een boekje, genaamd: *Avis à tous les Chrétiens.*

Dwaas is het zeker om, met sommige hervormde geestdrijvers van latere dagen, in de groote Fransche omwenteling, die ruim een eeuw later losbarstte, en in de vernedering van Pius VII door Napoleons ijzeren hand, de vervulling van Jurieu's prophetieën te zoeken en te vinden.